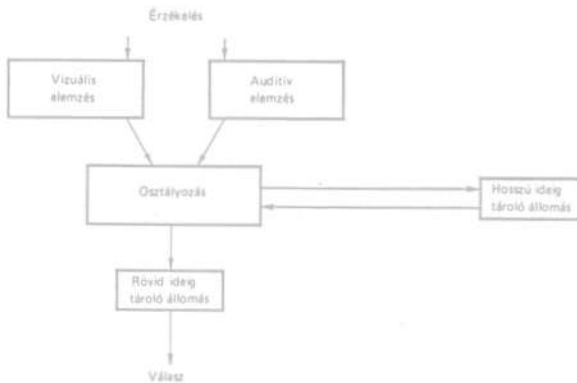

hierarchikus hálózatot alkotnak; valamely információ kiválasztásánál ebben a hatalmas osztályozási rendszerben keresünk. A reakcióidő a rendszerben végigjárt hierarchia-állomások számától függ: egy lépés kb. 75 ezredmásodpercet vesz igénybe.

Bármilyen összetett hierarchiarendszernek is képzeljük el azonban a hosszú ideig tároló állomást, ez még túl kevés ahhoz, hogy ismert tulajdonsága: az új ismeretek befogadásához szükséges átszervezési készsége ezzel magyarázható legyen.

Az 1. ábra az elmondottak alapján összefoglalja az információ áramlását az emberi memóriarendszerben. Az információ érzékszerveinken keresztül az auditív vagy vizuális elemzőrendszerbe kerül. A felfogott érzéket egy osztályozási rendszer azonosítja nyelvi megfelelőjével, és így jut a hosszú ideig tároló állomásba, ahonnan a hierarchikus keresési folyamat után a rövid ideig tároló állomáson keresztül alakul ki közölhető formája.

1. ábra Információáramlási folyamat a memóriarendszerben

Feltehető a kérdés, hogy mindez hogyan használható az oktatás terén?

Az igazság az, hogy az ismertetett információkezelési modellt a gyakorlatban eddig alig hasznosították, pedig egyes részletek homályos volta ellenére a kutatások eredményeinek (pl. az auditív memória előnye a vizuális szemben) hasznosításával növelhető lehetne az oktatási technológiák hatékonysága.

(MAYES, J. T.: *Information and memory - The Information Scientist*, 11. köt. 2. sz. 1977. p. 65–72.)

(Novák István)

Az ASLIB kutatási tevékenysége (1959–1977)

Az ASLIB (*Association of Special Libraries and Information Bureaux* = Szakkönyvtárak és Tájékoztató Irodák Szövetsége) Kutatási és Fejlesztési Részlegének tevékenységét az ötvenes évek végétől napjainkig a könyvtártudomány és informatika időszerű kérdéseinek szentelte: a hatvanas években a gépesítés, a hetvenes évek

elején az irányítás, az utóbbi években pedig az on-line rendszerek kutatása jellemezte munkáját.

1966-ban a brit kormány Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Hivatala (*Office for Scientific and Technical Information, OSTI*), információk rendszerek kutatása és tanácsadás céljára fokozta az ASLIB kutatási tevékenységének támogatását. Az ASLIB akkori elnökének, Lord Kings Norton-nak felhívására az első három évben húsz tagszervezet járult hozzá az OSTI fejlesztési keretéhez. A támogatás módszerei azóta többször változtak, de a kutatás rendelkezésére álló munkaerő és anyagi támogatás állandóan növekszik.

Az ASLIB Tanácsadó Osztálya (*Consultancy Department*) az elmúlt 11 évben több mint 100 projektet dolgozott ki minisztériumok, országos és nemzetközi szervezetek számára. E projektek egy része kutatást igényelt, ami publikált jelentéseket eredményezett, a többség azonban a megrendelő intézmény sajátos problémáival foglalkozott – e jelentések bizalmas jellegüknél fogva nem kerültek nyilvánosságra.

Kétségtelen, hogy az informatikai kutatások ritkán jelentenek közvetlen, azonnal mérhető nyereséget a gyakorlat számára, az eredmények ritkán alkalmazhatók változtatás nélkül a napi problémák megoldására. Kétségtelen azonban az is, hogy az ASLIB a speciális felhasználói igények, a hatékony nemzeti és nemzetközi információk politika kutatása által eddig is nagymértékben hozzájárult – és a jövőben is hozzá fog járulni – az információk szolgáltatások fejlesztéséhez.

(TAYLOR, P. J.: *Research at ASLIB 1959–1977*. = *Aslib Proceedings*, 30. köt. 3. sz. 1978. p. 104–114.)

(N. I.)

A szakirodalmi szemlék szerepe az információáramlásban

Általánosan elfogadott nézet az, hogy a szakirodalmi szemlék (szemletanulmányok) igen hasznosak, de kevés kutatást végeztek ennek a nézetnek az igazolására. Ez pedig azért is szükséges lenne, mert évente mintegy 20 ezer szemle készül mintegy 400 millió dolláros (más becslés szerint 100–200 millió dolláros) költségkihatással. Összehasonlításképpen közli a cikk, hogy az USA-ban 1974 folyamán a referáló és indexelő szolgáltatások összes költségei 97 millió dollárra becsülhetők.

A szakirodalmi szemlék is két fő csoportba sorolhatók, bár a határok egyre inkább elmosódnak:

egyrészt átfogó, szakirodalomra épülő ismertetés az adott időszakban, az adott szakterületen történekről (ún. *Jahresbericht* típus);